

Advokační strategie JDI 2025 v kostce

Strategie advokacie JDI vznikla v roce 2024 v rámci projektu *Proč?* financovaného NF Abakus, s podporou konzultantů z Advokačního fóra OSF. Cíle jsou koncipovány na roky 2024 a 2025 a staly se součástí Cílů JDI na rok 2025. V průběhu realizace je strategie aktualizována a konzultována.

“Naší vizí je společnost, kde lidé se znevýhodněním žijí běžný život spolu s místními v komunitě a s dostupnou podporou. Jako hlavní a účinný způsob pomoci v ČR je přijata a používána podpora v přirozeném prostředí a prostřednictvím komunitních sociálních služeb.”

Východisko: ústavní péče má v ČR hluboké kořeny a silné lobby. Chybí jednotná silná poptávka po změně a existuje silný odpor proti deinstitucionalizaci.

Hlavní advokační cíl JDI z.s.:

Lidem se znevýhodněním jsou jako řešení nabízeny komunitní služby jako běžný způsob podpory (efektivní a účinný)

Podpůrné cíle:

Cíl 1: Ukotvení komunitních služeb v systému sociálních služeb v ČR

Maximální: Ukotvení komunitních služeb v platné legislativě jako náhrada ústavní péče

Minimální: Ukotvení komunitních služeb jako rovnocenné alternativy ústavní péče

Aktéři: MPSV, poslanci, kraje

Slavíme! Co se povedlo:

- **splněn minimální cíl ukotvení komunitních služeb v Zákoně č. 108/2006 Sb. o sociálních službách**, kde je i uveden zákaz soužití dětí s postižením s nepříbuznými dospělými s postižením ve společných prostorách
- **zadání přelomové analýzy kapacit sociálních služeb v ČR a jejich veřejné podpory**, zajištění financování a spolupráce s MPSV
- Vydali jsme zprávu v angličtině o situaci deinstitucionalizace v ČR “Notes on DI”

Aktivita:

Podílíme se na návrzích a připomínkách zákonů, Akčního plánu DI, Národní strategie rozvoje sociálních služeb, jednáme s poslanci, úředníky a ministry

Cíl 2: Jasně a sdílené vymezení komunitních služeb

Pro účinné prosazování a obhajobu komunitních služeb je nezbytné, aby existovalo jednotné a srozumitelné vymezení komunitních služeb v ČR. Usilujeme o konsenzus, ke kterému se přihlásí střešní organizace, klíčoví poskytovatelé, kraje a další organizace působící v oblasti sociálních služeb.

Aktéři: členové JDI, partnerské střešní organizace, poskytovatelé komunitních služeb, rodiče dětí s postižením, Síť pro DI, NRZP, zaměstnanci MPSV a krajů, poslanci

Slavíme! Co se povedlo:

- vydali jsme Podmínky/kritéria komunitní služby v ČR, získali jsme shodu ve JDI a se střešními organizacemi AIP a AKS
- vydali jsme “Komunitní služby na jednu stránku” společně s AIP a AKS
- poslali jsme “Výzvu za rozkvet komunitních služeb” ministroví a krajům

- zorganizovali jsme kampaň "Ať kvetou!" se 40 zapojenými organizacemi
- máme 16 absolventů vzdělávacího cyklu "Podpora advokacie a rozvoj komunitních služeb", cyklu pro členy a zaměstnance JDI
- sestavili jsme Argumentář pro obhajobu komunitních služeb
- vyjednali jsme členství JDI v EASPD - European Association of Service Providers for Persons with Disabilities

Aktivita:

Vydané materiály distribuujeme a využíváme pro osvětu a informování o komunitních službách a pro argumentaci při jednáních s poslanci, odborníky a úředníky ministerstev a krajů

Cíl 3: Zajištění podpory z akademické sféry

Akademická obec má zásadní vliv na vzdělávání budoucích generací odborníků, formování odborného diskurzu i legitimizaci změn v praxi.

Akteři: akademici, univerzity, VOŠ, studenti

Slavíme! Co se povedlo:

- seminář pro akademiky "Studium a praxe v Norsku" s Miroslavem Cangárem
- seminář pro studenty ve Skautském institutu
- účast akademiků na Noci důstojnosti
- členové JDI lektorují na VOŠ a VŠ

Aktivita:

Zveme akademiky do sítě DI, zadávání témat a vedení diplomových prací, konzultace analýz a zpráv s akademiky, využívání knihovny a filmotéky JDI,

Cíl 4: Zvýšení poptávky po komunitních službách

Veřejná poptávka po komunitních službách je klíčová pro tlak na jejich rozvoj. Posilujeme povědomí o komunitních službách a podporujeme tlak od těch, kteří služby potřebují a využívají.

Akteři: rodičovské organizace a skupiny, sebeobhájci, naše partnerské organizace, média, novináři, sociální média

Slavíme! Co se povedlo:

- vydání Slovníku pojmů deinstitucionalizace sociálních služeb
- Komunitní služby, Snadné čtení a Příběhy - nově na webu
- otevřeli jsme knihovnu s filmotékou na webu JDI
- Příběhy! Vydáváme seriál Cesta Petra a Báry na dobré místo a natáčíme zkušenosti "Příběhy těch, kteří odešli z ústavu a nyní žijí s podporou komunitních služeb"

Aktivita:

vydáváme tiskové zprávy, natáčíme a sdílíme příběhy lidí, kteří odešli z ústavu a nyní žijí s podporou komunitních služeb, distribuujeme materiály, založili jsme Instagram a LinkedIn, chystáme vydání knihy, podporujeme sebeobhájce

Cíl 5: Vysvětlení nezbytnosti rušení a transformace ústavů

Rušení ústavů vedle rozvoje komunitních služeb je nezbytnou podmínkou deinstitucionalizace. Bez opouštění velkokapacitních zařízení nelze systém komunitních služeb ufinancovat ani personálně pokrýt.

Akteři: rodičovské skupiny a organizace, MPSV, Asociace krajů, EK a zastoupení EK v ČR
Slavíme! Co se povedlo:

- otevřené semináře o transformaci ústavů s MPSV, dosud proběhly 3, zúčastnilo se jich přes 400 lidí ze Sítě pro DI, další 2 jsou naplánované ještě v roce 2025
- naše témata do Akčního plánu DI sociálních služeb na roky 2026-28 a Národní strategie rozvoje sociálních služeb (transformace 5 ústavů zřizovaných MPSV, ohrožené děti s postižením potřebují komunitní služby, hygienické a protipožární standardy na komunitní služby mají být jako na běžné byty nikoliv jako na ústavy, ...)
- šetření na základě podnětu ombudsmanovi k zařízením HMP mimo Prahu
- sestavení a distribuce Argumentáře pro obhajobu komunitních služeb
- zadání analýzy kapacit, finančních toků a transformace sociálních služeb v ČR

Aktivita:

Píšeme výzvy ministerstvu a krajům, podáváme připomínky ke strategickým materiálům, společně s AIP a AKS jednáme o požadavcích na MPSV, naši odborníci jednají na odboru sociálních služeb a rodinné politiky.